SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Calumet 6191

METAI XXI — PENKTADIENIS, RUGS.—SEPTEMBER 7 D., 1934 M. — No. 36

Lietuva, Latvija Ir Estija Pasirašė Politinę Sutartį

BRUOŽAI

Rašo V. G.

40 mil. kandidatų į pašalpą
Knyga apie užsienio lietuvius
Jaunoji Birutė pradeda darbą.

Amerikos Darbo Federacijos prezidentas p. Green perspėja, ateinanti žiema bus labai sunki. Reikėsią rupintis išmaitinimu ir prižiurėjimu bent 40 mil. ypa tų. Įsivaizdinkit ką tas reiškia. Beveik trečdalis Amerikos žmonių virsta elgetomis.

Didieji streikai, kurie prasideda ir nežinia kuomet užsibaigs, padėtį dar labiau pablogins.

Ponas Green sako, jog reikalinga sutrumpinti darbo valandas iki 30 į sąvaitę, tuomet rasis darbų bent trečdaliui daugiau.

* * *

Iš Kauno gavome įdomią knygutę, užvardintą "Užsienio Lietuviai". Ją parašė žinomas visiem Petras Ruseckas. Veikalo tikslas supažindinti Lietuvą su jos tolimoj gyvenančiais sūnais ir dukterimis. Knygos pradžioj štai kas pasakyta:

"40% visų lietuvių gyvena už nepriklausomos Lietuvos sienų. Yra tai labai žymi musų tautos dalis. Tinkamai sutvarkyta, suorganizuota ir tvirtais ryšiais surišta su nepriklausoma Lietuva, ji atneštų labai didelę naudą visai musų tautai, žymiai mus visus sustiprindama".

* * *

Pagaliau, Lietuvos veikėjai atsistojo ant teisingo kelio santykiuose su išeiviais. Mes ne sykį esam atsišaukę, kad Amerikos ir kitų kraštų lietuvių negalima skaldyti ir grupuoti pagal to kaip jie atsineša į vieną ar kitą valdžią.

Buvo daromos pastangos per tam tikrus pasiuntinius favorizuoti ir kelti į padangę savo šalininkus ir smerkti kitus, kurie laisviau galvojo. Ačių tokiam nusistatymui musų veikimas čia žymiai nukentėjo. Dabar, matyt, pradeda pūsti kiti vėjai.

* * *

Jaunoji Birutė Chicagoj po trumpų atostogų vėl imsis savo darbo. Ateinančią sąvaitę pradės veikti visi skyriai ir, tikimės, dar plačiau ir pasekmingiau negu pereitam sezone.

Tie, kurie per vasarą kasė jai duobę ir net iškalno pasigyrė jos užkariavimu, dabar turės apsivilti. Pažangiųjų vadų rolė šitam dalyke yra mažų mažiausiai smerktina. Net pats Dr. Graičunas, nebeiškentęs, išpiški no laišką pažangių dvasios vadui su karčiu skundu ir papeikimu už griovimą ir intrigas. Ačių Dievui, kad ne visi lietuviai taip toli "nuprogresavo", kaip anie.

* * *

Čekoslovakų lakraštis "Lidove Novini" rašo, kad Lenkija sudariusi slaptą sutartį su Vokietija. Pagal šitą sutartį Lenkija nekliudysianti vokiečių ekspansijai į Dunojaus baseiną. Už tai Vokietija žadanti nekelti koridoriaus klausimo ir palikti Lenkijai laisvas rankas Pabaltyjy. Lietuva turinti būti padalinta tarp Lenkijos ir Vokietijos, o Latvija ir Estija turi tapti Lenkijos įtakos sfera.

Vokietija ir Lenkija esančios įsitikinusios, kad jei kilsiąs jų karas su Sovietų Rusija, tai Japonija tuojau pulsianti SSSR.

Laikraštis primena, kad esą net gandų, kad Vokietija ir Japonija jau sudariusios karo sąjungą ir kad Lenkija taip pat jau prisidėjusi prie jos.

* * *

— Kaune kalbama, kad ateinantį rudenį Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Litvinovas revizituos Pabaltijo valstybių užsienių reikalų ministerius. Tuo būdu, Litvinovas apsilankytų ir Lietuvoje. Jau vieną kartą, butent, 1925 metais tuometinis SSSR užsienių reikalų komisaras Čičerinas lankėsi Kaune. Tai būtų antras Sovietų valdžios atstovo oficialus lankymąsis Lietuvoje.

Cenzura Lietuvoje Pratesta Neribotam Laikui

NORIMA IŠKELTI 1799 METAIS PASKENDUSĮ AUKSĄ

1799 metais nuskendo prie Olandijos krantų, arti Teričlingo salos, laivas "Lutine", kuris vežė vokiečių bankininkams aukso transportą virš 2 milionų dolerių vertės.

1856 metais pasisekė apie mil. dol. iškelti. Likusioji dalis aukso guli iki šiai dienai. Grupė turtuolių su Olandijos vyriausybės žinia sumanė likusį auksą iššvejoti iš jūros dugno. Tuo tikslu atlikti visi paruošiamieji darbai. Nuskendęs laivas guli gilumoje, visas apneštas smėliu ir dumblu.

Aukso žvejotojams dabar svarbu pirma nuvalyti paskendusį laivą nuo smėlio ir tik vėliau sistematingai apieškoti kiek vieną laivo kampelį. Darbas labai sunkus ir pavojingas, nes jūra mažai kada būna rami. Per šimtą metų laivas gulėdamas jūros dugne visai nugrimzdo į smėlį.

Nuvalius smėlio sluoksnį, reikia taip pat ir iš laivo vidaus išvalyti smėlis.

Olandų inžinierius P. Bekeris padirbo tam tikrą varpą, su kuriuo galima nusileisti prie paskendusio laivo. Metalinis varpas aprupintas visomis reikalingomis technikos priemonėmis.

Aukso žvejotojai, nebodami įnuolatos pasitaikančias sukenybes, pasiryžę tęsti darbą iki galui, — kol suras paskendusį auksą.

PAPENAS APIE HINDENBURGO TESTAMENTĄ

Berlynas. — Dabartinis vokiečių pasiuntinys Viennoje, von Papenas, savo pasikalbėjime su vokiečių telegramų agenturos atstovu del rugpiučio 19 dienos ir Hindenburgo testamento štai ką pareiškė. Jis neigia visus gandus ir spėliojimus, kurie kilo užsienyje ryšium su Hindenburgo testamento paskelbimu. Von Papenas pats Hindenburgo politinį testamentą yra nuvežęs Hitleriui, kas geriausiai gali išsklaidyti įtarimus ir netikrus įrodinėjimus, jog jis esąs ne Hitleriui skirtas.

Del testamento von Papenas pareiškęs, kad to istorinio dokumento esminė mintis yra Hindenburgo noras matyti stiprią, vis labiau ir labiau pradėjusią nuo 1933 m. sausio 30 d. vienytis, vokieičų tautą. Tai vienintelis ir Adolfo Hitlerio noras. Šioje valandoje, von Papeno nuomone, vokiečiai geriausiai išpildysią Hindenburgo norą, jei glaudžiau spiesis aplink Hitlerį, nes tik laisva valia susijungusi ir tautos vado vedama tauta galės nugalėti visas kliūtis ir atlikti savo istorinę ir kulturinę misiją.

NAUJAS KAUNO KOM. ĮSAKYMAS SPAUDOS REIKALU.

Kauno komendantas, pasirėmęs Ypatingų Valstybės Apsaugos Įstatymais, paskelbė savo įsakymo 13 num. tokį papildymą:

1 §. Spausdinti ir skelbti spaudoje draudžiama: 1. Pramanytas, tendencingas arba iškreiptas žinias; 2. Rašinius ar paveikslus, kurie gali pakenkti karišk iems, politiškiems ar ekonomiškiems valstybės reikalams, arba kuriais įžeidžiami ar niekinami patrijotiški jausmai arba kuriais žeminamas valdžios autoritetas; 3. Žinias apie kariuomenę ir kitas valstybės ginkluotasias jėgas be jų vadovybės leidimo; 4. tendencingus nusikaltimų aprašymus ir nusikaltėlių fotografijas; 5. Be leidimo tardymo ir kvotos davinius; 6. Žinias apie bylas, kurios teismo sprendžiamos neviešuose posėdžiuose; 7. Žinias ar kalbas, kurios gali pakenkti valstybės interesui.

2 §. Perijodinių leidimų redaktoriai turi savo leidinių tinkamoje vietoje dėti vyriausybės narių pasakytas viešąsias kalbas.

3 §. Sustabdyto spausdinio leidėjas ir redaktorius negali leisti kito spausdinio per visą sustabdymo laiką.

4 §. Spaustuvės vedėjas turi prižiurėti, kad iš spaustuvės nebūtų išleisti spausdiniai, kol bus pristatyti komendanturai pirmieji 3 spausdinio egzempliorai.

Kauno miesto spaustuvių vedėjai tokia pat tvarka pristato valstybės saugumo departamentui po vieną kiekvieno spausdinio egzempliorių.

Nusižengusieji šiam aktui bus baudžiami.

KAS SUSEKTA "VOKIEČIŲ FRONTE" SARRE

Saarbrueckenas. Valdančioji komisija, kaip papildomai pranešama, įsakė paskelbti visuose Saaro krašte laikraščiuose pranešimą, kad komisija įteikė Landesratui įsakymo projektą, kuriuo uždraudžiama organizuoti savanorių darbo tarnybą ir kuriuo įsakoma savanorių darbo tarnybos nariams, lygiai kaip ir kitų organizacijų nariams, užsiregistruoti policijoje. Taip pat tuo įsakymu uždraudžiama verbuoti narius priverstinei darbo tarnybai. Tų priemonių valdančioji komisija ėmėsi dėl to, kad per kratą vokiečių fronte buvo rasta dokumentų, kuriais įrodoma, kad Sarro jaunuomenė buvo siunčiama į savanorių darbo stovyklas Vokietijoje ir kad tokie žygiai tiesioginiai gręsia Saro krašto viešam saugumui. Kiti dokumentai parodė, kad į Vokietiją turėjo būti pasiųsta 10,000 jaunų Sarro krašto vyrų, kurie turėjo tęn pasilikti iki 1935 metų, t. y., iki plebiscito, ir sugrįžę, turėjo sudaryti tam tikrą SS ir SA neteisėtą miliciją. Pasiųstieji turėjo būti specialiai mokomi kovoti Sarre.

KONFISKUOTAS VISAS RINTELENO TURTAS

Vienna. — Žinomas Viennos universiteto prof. Hugelmann, kuris buvo suimtas su nepasisekusiu putčiu, paskelbė bado streiką ir dabar pergabentas į ligoninę.

Taipgi, austrų vyriausybė sukonfiskavo Rinteleno vilą Graze. Vila įvertinta, kaip Reuteris praneša, 200,000 sv. sterlingų. Be to, konfiskuoti visi Rinteleno Stirijos bankuose padėti pinigai. Konfiskuoti pinigai bus sunaudoti atlyginti liepos mėn. putčio nuostoliams. Rintelenas, kuris buvo numatytas putčištų vyriausybės kancleriu, sveiksta ir, greičiausiai, turės stoti prieš karo lauko teismą.

KIEK ŽMOGUS TURI PLAUKŲ ANT GALVOS.

Apskaičiuota, kad jaunatvėje žmogus ant galvos turi nuo 120,000 iki 130,000 plaukų. Augant, ypač sunkiose gyvenimo sąlygose, tas skaičius kiekvienais metais mažėja, o sulaukus 25 metų amžiaus plaukų skaičius sumažėja iki 100 tuks.

Moterims plaukai išsilaiko ilgiau, negu vyrams. Moterys beveik niekados nenuplinka. Kai kurie tai aiškina tuo, kad moterų galvos esti nepridengtos. Be to, moterys plaukų nekerpa ir del to neišardo jų šaknų. Paskutiniuoju laiku, moterims pradėjus kirpti plaukus, vieno gydytojo tvirtinimu, netolimoje ateityje sulauksime ir plikų moterų.

Austrijoj Einama Prie Atsteigimo Monarchijos

PREZ. MIKLAS ATSISTATYDINSIĄS IR BUSIĄS PASKIRTAS REGENTAS

Italija duosianti Austrijai didelę pašalpą.

Londonas, Elta. Anglų laikraščių korespondentai Romoje praneša, kad per paskutinį pasimatymą tarp Musolini ir Starhembergo buvę susitarta, kad Musolini galutinai nenusistatys Habsburgų grąžinimo klausimu, kol nepasimatys su buvusia imperatoriene Zita ir kol to klausimo dar nepasvarstys italų ministerių kabinetas. Pasak tų pačių laikraščių, per pasimatymą buvę nutarta, kad Austrijos prezidentas Miklas atsistatydins dar šį rudenį ir kad prezidentą pakeis regentas. Regentu būsiąs paskirtas erchercogas Eugenijus arba Starhembergas. Laikraščiai dar priduria, kad Italija sutikusi duoti Austrijai kas mėnesį 20 mil. lirų ir kad austrų slaptoji policija bus pertvarkyta Italijos pavyzdžiu.

Kodėl Mussoliniui reikėjo pasitarti su Zita ir kt., tai dabar paaiškėjo — Archduke Otto, pretendantas į Austrijos sostą, susižiedavo su Itallijos princesa Marija. Šis faktas jau rodo, kad Mussolini, pildydamas Italijos karaliaus Emanuelo norus, stengsis atsteigiti Austrijoj monarchiją ir ją palaikyti, jeigu tik tam kelio nepastos kokia nepermatoma jėga. Tiesa, jie pradžioje padarys regentą, kuris nuvalys kelią atėjimui monarchijos pilna to žodžio prasme.

Hitlerininkai, žinoma, tam priešinsis, nes įsikišimas Italijos, pastos jiems kelią užgrobimui Austrijos. Bet, jeigu pasiseks atsteigti monarchiją Austrijoj, tuomet tas pagreitis atėjimą į sostą ir kaizerio. Tadėl Vokietijos monarchistai ir bandys Hitlerį nubovyti ir, progai pasitaikius — atsteigs monarchiją ir Vokietijoj.

KAIP NACIAI KRIKŠTIJA VAIKUS "VOKIEČIŲ TIKYBOJE"

"Matin" patiekia įdomią žinią, kaip Vokietijos naciai krikštija vaikus "vokiečių tikyboje". Tai vyksta šitaip: stalo vietą atstojas akmuo, ant kurio padėtas bronzinis kūjis. Jis esąs senovės germanų dievo Toro simbolis. Iš artimiausios kūdros atneša vandens. Ceremonijų dalyviai aplink apstoja akmenį ir iš artimiausio miško suskamba medžiotojų rago garsai. Esantieji dalyviai sugieda progai pritaikitą giesmę. Tada motina padedanti vaiką prie tėvo kojų, kuris tariąs: "Aš pripažįstu tave mano kūno kūnu ir todėl priimu mūsų giminės nariu. Duodu tau vardą ir apšlakstau tave vandeniu, kuris pasemtas iš vokiečių šaltinio. Tegul jis tave valo nuo viso to, kas ne vokiška". Tada tėvas atiduodąs vaiką auklėtojui, kuris pasižadąs visada būti arti su gerais patarimais. Ceremonija baigiama jos vadovautojo šiais žodžiais: "Mes tave šventiname tuo vardu, kuris pats save sutvėrė". Šitaip pakrikštytas vokietis mirties atvėju tiesiog galįs eiti į Valhalą.

NACIAI SUDARĖ NAUJĄ EUROPOS ŽEMLAPĮ.

Apkarpė Lietuvą, Lenkiją, Italiją, Austriją, o padidino Jugoslaviją.

Roma. — "Massagero" pirmame puslapyje paskelbė vokiečių nacionalsocialistų propagandos atviruką su žemėlapiu, po kuriuo parašyta: "1935 metų didžioji Vokietija". Į tą žemėlapį įtraukta Klaipėda, Dancigas, Amsterdamas, Briuselis, Strasburgas, Bernas, Trentas, Triestas, Istrijos pusiasalis ir Viena. Iš rytų pusės siena pravesta prie Krokuvos ir Varšuvos. Laikraštis pastebi, kad tuo atviruku vokiečių nacionalsocialistai norėję patraukti Jugoslavijos simpatiją, nes jai priskaityta nemaža žemių, ypač į Italijos sąskaitą.

—Kauno miesto muziejus neseniai gavo senoviškų Kauno nuotraukų albumą. Nuotraukos buvo padarytos prieš 40—50 metų. Tuo laiku Kaunas turėjo savotišką išvaizdą. Dabartiniame miesto centre buvo tik balos ir smiltynai. Šis albumas buvo rastas viename Žemaitijos dvare.

Visos Trys Vals. Veiks Išvien Užsienio Politikos Klausimais

KOKIOJE PADĖTYJE YRA KLAIPĖDOS HITLERININKŲ BYLOS.

Praeitą pavasarį Klaipėdos krašte susekus priešvalstybinį kai kurių vokietininkų organizacijų veikimą, buvo tuojau pradėtas tų organizacijų svarbesniųjų vadų tardymas. Pasirodo, kad tos organizacijos, prisidengę gražiais šūkiais, rengėsi ginkluotu sukilimu atplėšti Klaipėdos kraštą nuo Lietuvos. Tai skaudi lietuvių tautai ir valstybei byla, kuri vedama visu rimtumu. Tardymą veda reikalingas teismo tardytojų skaičius, padedamas visos eilės pagelbinio aparato. Kiek leidžia sąlygos, tardymas varomas skubiai. Šiomis dienomis tardymas bus jau baigtas. Liks surašyti tik kaltinamasis aktas. Tačiau tai didelis darbas, nes surinkta labai daug kaltinamosios medžiagos.

Lig šiol jau yra ištardyta 1237 žmonės. Kaltinamaisiais patraukta 142 žmonės. Jų 15 yra pasislėpusių nuo teismo, vienas teroristinės tardomųjų organizacijos nužudytas, 86 laikomi kalėjime, 40 yra laisvi policijos priežiuroje arba už turto laidą. Įžengiamasis tardymas sudaro virš 10,000 lapų, susiūtų į 32 tomu. Dokumentų apžiurėjimo yra virš 1800 spausdintų lapų. Pačių dokumentų yra didelės 7 dėžės. Be to, ekspertyzos dokumentai, teismo medicino, virš 1000 šaunamųjų ginklų, apkasai, manevrai ir tt. irgi sudaro didelį skaičių lapų. Nežiurint tokio kaltinamosios medžiagos gausumo, Lietuvos teismų prokuratura mano kaltinamąjį aktą jau surašyti apie rugsėjo vidurį.

Tikimąsi, kad kaltinamasis aktas bus įdomus netik lietuviams, bet ir kitiems. Tai bus charakteringas kai kuriai šių dienų politikai istorinis dokumentas, jį paskelbus. Europos valstybių vyrai turės pagrindo susirūpinti ne vien Austrija.

Voikečių spaudimo pasėkoje, Klaipėdos krašte susidariusios hitlerininkų organizacijos pasiėmė ir ugdė didį nusikalstamąjį darbą prieš lietuvių tautą ir Lietuvos valstybę. Jos palaikė nuolatinį glaudų ryšį su Vokietijos hitlerininkais, iš ten buvo vedamos ir remiamos. Jų vadai užsienio buvo statomi ir jų tarpusavį ginčą užsienis sprendė.

Tardymo jau nustatyta, kad į abi vokietininkų organizacijas buvo įstoję daugiau, kaip 8000 Klaipėdos krašto gyventojų. Dalis tų žmonių buvo suvyliota grynai medžiaginiais sumetimais, nes tų organizacijų nariams buvo galima daug pigiau ir geriau parduoti savo ūkio gaminius. Šiandien, kaip paaiškėjo tų organizacijų tikslai ir darbai, žmonės patys jų atsižada ir laiko jų veikimą buvus žalingą ir visam Klaipėdos kraštui ir jojo lajaliams piliečiams. Klaipėdos lietuvių laikraščiai kasdien spausdina visą eilę Klaipėdos krašto ūkininkų, buvusių priešvalstybinių organizacijų narių, pareiškimus, kuriais jie viešai apgailėstauja, kad paklausė hitlerininkų agitacijos, nieko nežinodami stojo į priešvalstybinį darbą. Jie gailisi...

VOKIETIJA IR LENKIJA LABAI NEPATENKINTOS TOKIU JŲ ŽYGIU

Paryžius. Rugsėjo 5 d. — Laikraštis "Le Journal" praneša, kad Lietuva, Estija ir Latvija pasirašė sutartį bendro politinio bendradarbiavimo, sulig Prancūzijos plano. Lenkija yra labai nepatenkinta, nes ji buvo priešinga tokiai sutarčiai.

Varšuva. Rugs. 5 d. — Lenkų laikraščiai, "Polska Zbroja", pareiškė, kad šita sutartis nepaliečia Vilniaus ir Klaipėdos klausimo, kur Lietuvos reikalai galėtų susidurti su Lenkijos ir Vokietijos reikalais.

Laikraštis "Gazeta Warszawska" pastebi, kad Vilniaus klausimas yra svarbiausis rytų Europos klausimu ir darosi pasaulinliu klausimu, nes paliečia Lenkijos-Rusijos santykius.

Vienna. Rugs. 5 d. Laikraštis "Neus Wiener Tagelblatt" skaito Lietuvos, Latvijos ir Estijos susitarimą bendrai veikti užsienio politikoj, pralaimėjimu Lenkijos ir Vokietijos diplomatinėj kovoj. Sulig jo nuomonės, Lietuva, Latvija ir Estija mato saugumą savo valstybėms Prancūzijos ir Sovietų Rusijos nusistatyme. Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Barthou ir Sovietų Rusijos komisaras Litvinovas siekė sudaryti Rytų Locarną, kam Lenkija ir Vokietija priešinasi. Klausymas kyla, ką dabar veiks Lenkija išsprendimui to klausimo.

Mums matosi, kad tas žygis ves prie artimesnio tų valstybių santykiavimo, kas tik joms gali ant naudos išeiti.

LIETAUS PANIKA ČEKOSLOVAKIJOJ IR RUMUNIJOJ

Praha. Prie Dunojaus "pratruko" debesys. Padaryta didelių nuostolių. Liūtys susprogdino 100 metų senumo požeminius kanalus,kurie buvo pastatyti turkų ir kurie išvedžioti po keliolika miesto kvartalų. Apie 100 namų sugriuvo. Dar daugeliui namų gręsia pavojus sugriuti. Kai kuriose gatvėse įgriuvo žemė. Kai kur yra prasivėrę 10 metrų gylio ikaurymių. Susisiekimas gatvėmis visiškai nutrauktas. Debesiui "pratrukus", kilo didelė panika. Šimtai žmonių išbėgo į gatves, bėgdami nuo griūvančių namų, bet atsidurė gatvėse atsiveriančių bedugnių. Uoste vanduo įsibriovė į javų sandėlius ir padarė didelių nuostolių.

Kiek vėliau debesys atsidurė ties Bukareštu. Ten irgi buvo padaryta didelių nuostolių.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsišvietą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

VOKIEČIŲ KARIUOMENĖ ARTI KLAIPĖDOS

Prancūzų spauda pastaruoju laiku susirupino Lietuva. Vieni laikraščiai ima atvirai ginti mus nuo lenkų, kiti nuo vokiečių nazistų. Pirmau to nebuvo galima pastebėti. Šį staigų pasikeitimą plačiau aprašėm pereitoj "Sandaros" laidoj.

Palaukus kelias dienas iš Paryžiaus ateina naujas perspėjimas lietuviams — vokiečiai koncentruoja savo reguliarę kariuomenę prie Tilžės ir gabena karinę amuniciją. Kokiam tikslui? Aišku, kad grąsinti Klaipėdai. Į Tilžę tapo atsiųsta du nauji pulkai — vienas raitelių, kitas pėstininkų. Sutalpinti juos paskubomis buvo pastatytos naujos akreivinės arba pataisytos senos. Žodžiu, Lietuvos pasieny, daromi nepaprasti prisiruošimai karui.

Nors šitie visi faktai gali but teisingi, tačiau neatrodo, kad vokiečiai pradėtų karo žygius prieš Lietuvą. Jie žino, jog užpuolus mus reikės skaitytis ir su kitom valstybėm, kurios pasirašė Klaipėdos konvenciją.

Vienok prancūzai gal but geriau už mus žino, jog naujai iškepta lenkų-vokiečių bičiulystė yra atkreipta prieš Lietuvą. Belieka tik aiškiai nustatyti laiką, kuomet Pilsudskis atsiųs Kaunan ultimatumą atidaryti rubežius ir pasirašyti formalę taiką. Atsisakius Lietuvai tą padaryti, rastusi proga pradėti ilgai planuotas avantiuras. Žinodami tą viską, prancūzai iškalno persergėja netik Lietuvą, bet visą pasaulį. Už tai prancūzams tik reikia tarti ačių.

AR GALIMA APSISAUGOTI NUO IŠTAUTĖJIMO?

Kaikurie musų senesnieji veikėjai nusiminusiai pranašauja, jog neužilgo Amerikos lietuviai taip ištautės, jog iš jų nebeliks nė pėdsako. Kol gyva dabartinė ateivių karta, tol dar pasilaiko lietuviškumas. Bet Kuomet iš kovotojų eilės pasitrauks paskutiniai senosios gvardijos kareiviai; kuomet musų spauda del stokos rėmėjų ir skaitytojų paliaus gyvavus ir pagaliau, kuomet dabartinės lietuvių organizacijos, aplinkybių verčiamos, likviduosis, tuomet, sako jie, baigsis ir musų tautiškas judėjimas.

Ištikro, jei tas viskas butų teisinga, tai Amerikos lietuvių amžius labai trumpas. Bet klausimas — ar teisingi? Sustokime čia trupučiuka ir pagalvokime. Yra daug rimtų žmonių ir mokslininkų, kurie pranašauja, jog kada nors ateis ir visam pasauliui galas. Musų žemė susidurs su kokia nors nežinoma dar planeta ir subyrės į dulkes; arba laikui bėgant žemės temperatura taip pasikeis, jog nebegalėsim čia gyventi. Šitie spėliojimai turi šiek tek pamato, bet kol kas niekas del to nedreba iš baimės.

Panašiai turėtumem svarstyti ir klausimą apie ištautėjimą. Niekas tikrai negali pasakyti kas bus už desėtko ar šimto metų. Bet taipgi nėra pamato užsispyrusiai tikrinti, jog Amerikos lietuviai neišvengiamai bus priversti ištautėti.

Musų likimas yra surištas su kitų čia gyvenančių tautinių grupių likimu. Jeigu pav. vokiečiai, lenkai, italai, škotai, airiai ir kiti laikui bėgant visiškai ištautės ir neteks savo skirtingų ypatybių, tuomet, žinoma, ir lietuviai bus priversti sekti anų keliais ir tapti "pilnakraujais" amerikonais. Suvienytos Valstijos tuomet būtų apgyventos vienos tautos žmonių, kurie bus taip panašūs kits į kitą, kaip žirniai bendram puode.

Tačiau toks vienodumas čia vargiai ar bus atsiektas. Musų naujoji tėvynė Amerika tautiniu atžvilgiu pasiliks marga. Nors visi gyventojai jausis ištikimais šios valstybės piliečiais, tačiau rasės ir tautinės grupės negalės išnykti. Pav. juodukai ir geltonos rasės žmonės vargiai ar susimaišys su baltaisiais. Nors visi skaitysis amerikonais, vienok bus skirtingos rūšies.

Kraujas, papročiai ir istorija palaiko žmones kruvoj. Kaip dabar, taip ir už keliasdešimts ar daugiau metų šios šalies pilietis, kurio tėvai ar seneliai kilę iš Lietuvos, jausis laimingesniu susitikęs antrą sau lygų pilietį. Ir jie po trumpo pasikalbėjimo imtų galvoti, kaip čia sutvėrus lietuviškos kilmės žmonių draugiją arba kliubą. Tokie reiškiniai pastebimi dabar škotų ar airių tarpe, po šimto ar daugiau metų buvimo Amerikoj.

Žinoma, musų išsilaikymas priklausys ir nuo to, kokius pamatus savo ateičiai padėsim dabar. Jeigu nieko nedarysim ir lauksim ką likimas atneš, beabėjo, busim apvilti. Bet jeigu perilgai neatidėliojant, susirupinsim savo jaunimu, kurio rankose paliksim lietuvybės likimą, tai ištautėjimo pavojus nueis pro šalį.

Apžvalga

KAS DEDASI MAŽESNĖSE MUSŲ KOLONIJOSE

Vienas musų jaunas sandarietis, p. Ad. Grybė, kurs pereitais metais studijavo Chicagos universitete, vasaros laiku išvažiavo toli į vakarus, arti Ramiojo vandenyno. Šiomis dienomis jis prisiuntė mums savo aprašytus įspudžius, kuriuose galima rasti daug naudingos medžiagos tautiniai mąstantiems lietuviams. Kai kurie nusistebėtų perskaitę kaip gyvena išmėtytų, atskirtų kolonijų lietuviai.

Štai pav. vienoj vietoj p. Ad. Grybė rašo:

"Budamas šiame krašte, taip pat lankau lietuvių kolonijas ir jų parengimus, pikni kus. Buvo didelis piknikas Seattle ir Raymond lietuvių. Piknikai kaip ir kitose mažose kolonijose, neturėjo jokios programos. Lietuviai pasirodo čia esą visai nesuvargę ir nedarbas jų nespaudžia. Bet kas svarbiausia ir liudniausia, tai trukumas lietuviškos sąmonės. Beveik visi keikia ir biauroja Lietuvą, nes yra paskendę bolševikų dvasioj. Įvairųs parengimai yra vadovaujami "Laisvės" ir "Vilnies" parapijonų. Pašalpinės draugijos visos komunistų rankose. Aš bandau įdiegti šiek tiek tautinės dvasios, bet labai sunku, nes man kaip ir mahometonui reikia pirma pradėti nuo savo brolių ir bro lienių, kurie su lietuviškumu nenori turėti nieko bendro.

Musų visuomenės darbuotojai turėtų atkreipti domę į panašus nenormalumus. Ne tik arti Pacifiko vandenyno, bet ir daugely vietų demoralizuojanti bolševikų propaganda randa sau patogią dirvą. Laikas but užkirsti tam kelią.

"DRAUGO" AIŠKINIMAS APIE TAUTIEČIUS

Chicagos "Draugas", kuris pagal teisybę turėtų geriau žinoti kas dedasi tautiškam fronte, parodė savo akių ir ausies silpnumą. Šioj sąvaitėj jis parašė gana vienpusiškai ir neteisingai apie Clevelande projektuomą konferenciją, kurią buk tariasi kviesti net kelios tautiškos grupės. Girdi:

"Lietuvių liberalų kelios grupės tariasi sušaukti seimą Clevelande, kad bendrai apverkti SLA. pralaimėjimą, išprosyti esamus tarp jų nesutikimus ir šiaip taip susiorganizavus į bendrą frontą, stengtis atgauti pralaimėtas pozicijas. Bet pikti žmonių liežiuviai kalba, kad iš tų šiau dų nebus grudų."

Gaila, kad musų kaimynui — "Draugui" dalykai taip keistai atrodo. Jis tur but nežino, kad Clevelande suvažiavimą šaukia vien tik vietiniai veikėjai savo iniciatyva ir atsakomybe. Apie kelių grupių pasitarimą mes iki šiam laikui nieko nežinome.

Kas del bendro fronto tautiškoj visuomenėj, tai jis jau įvykintas. Viena, kita išimtis yra neišvengtina, bet tas negali pakeisti dalykų stovio.

LENKAI DOMISI LIETUVIŲ POETAIS.

Pastaruoju laiku lenkai pradėjo įdomautis ir lietuvių literatura. Pirmiau buvo išsivertę keletą didesnių musų veikalų, o dabar griebiasi versti poeziją—eiles.

Jaunas Vilniaus dainius Česlov Miloš, pats kilęs iš lietuvių ir artimas giminaitis žymiam lietuvių poetui Oskar Milošiui, gyvenančiam Prancūzijoj, nutarė išversti lenkų kalbon garsesnias musų dainas.

Senesniais laikais Lietuvos poetai rašydavo lenkiškai, nes tuomet Lietuvoj to reikalavo publika. Mužikai knygų neskaitė, o ponai nežinojo lietuvių kalbos. Dabar padėtis pasikeitė. Musų literatura atgijo, pagarsėjo ir ją seka net tokie lenkai.

ALTSREIKALAI

VAJAUS REZULTATAI

Sandaros nauji nariai ir skaitytojai:
John Wise
Jos. Navalinskas

Illinois vals. turi pointų	17
Wisconsin	4
Massachusetts	4
Pennsylvania	4
Michigan	1
Ohio	1
Viso	31

NAUJI BUDAI STIPRINIMUI ORGANIZACIJOS

Mes skaitome, kad prie Sandaros priguli išimtinai tik pasišventusieji Lietuvos patriotai ir apsišvietę lietuviai, kurie supranta, kad be savitarpinio sąryšio, be solidariškumo, pavieniais būdami, nedaug naudos galime padaryti Lietuvai, pažangai ir kulturai. Įstodami į organizaciją, kuri mums tiesioginės, medžiaginės naudos neneša, mes jau tuomi įrodome, kaip daug mums rupi pažanga ir laisvė. Žinome, kad budami organizacijos nariais, mums negana, kad užsimokėti duokles, bet neretai prisieina pakrapštyti kišenius, butinai svarbiemsiems tikslams. Maža dar to, prisieina mums nemažai padirbėti, be apmokėjimo, kad palaikius organizaciją. Kodėl taip yra daroma? Delto, kad mes gyvename kaipo žmonės ne vien tik sau, bet ir kitiems, vėždami propagandą lietuvybės, pažangos ir laisvės keliu.

Tiesa, neperskaitlingas musų burys, iš trijų ketvirtadalių mili jono Amerikoje gyvenančių lietuvių, Sandaroje priklausančių neperdidelis skaitlius.

Delto praeitasai seimas yra nutaręs rengti organizacijos 20 metų sukaktuvių minėjimą. Prie šito jubilėjaus yra kviečiami visi prisidėti su kuom kas gali, o prisidėti galima įvairiais būdais.

Tiesa, pasirupinti ir padirbėti prie dabartinių gyvenimo aplinkybių yra sunkoka, bet ar kuomet buvo lengviau ką norint atsiekti kulturiniuose darbuose ir praeityje? Kai kurie sako, kad dabar jau labai sunku sušaukti lietuvius į susirinkimus, nes nesilankymo į susirinkimus ir parengimus priežaščių yra daug. Vieną išsimėtymas lietuvių į visas dalis miesto, tarp sve timtaučių, neėsant taip susicentralizavusiais, jau kur kas sunkiau susieiti į vieną vietą, tai įsigyjimas nekilnojamo turto, nuosavų namų ir, per sąvaitę dirbus, sulaukus šventadienio prisieina nevienam savo namelį prižiurėti, medelius apkarpyti; įsigijus savo automobilių, progai pasitaikius, reikia ir šeimą pavežioti. Kitą vertus, ir namie sėdėdamas, atsisukai radio ir gauni įvairių žinių apie gyvenimo eigą, nes jau netik, kad angliškai girdimi įvairųs programai, bet ir lietuviškai išgirsi įvairius dainų programus, prakalbas, reklamą ir taip daugelis tuomi ir pasitenkina.

Visuomeniniuose susirinkimuose, prakalbose, koncertuose ir kitokiuose parengimuose lankosi tik tie, kurie yra organizuoti; jie laiko sau už pareigą nueiti ir padidinti minią. Bet šios rūšies žmonių vis kas kart mažiau ir mažiau; musų jaunimas į viešus parengimus negalima pripratinti ir pritraukti. Profesionalai nesilanko, nes jiems jokios naudos neneša lankyma susirinkimų. Sulaukę šventadienio traukia į savo vasarnamius, ar sveikatos ieškoti golflinkuose. Taigi, būdai, kuriais pirmiau naudojomėsi praplatinimui savo įdėjų, per prakalbų rengimą, paskaitas ir pan., dabartiniam laikui neatitinka. Taigi patartina viešuosius susirinkimus pakeisti socialio pobūdžio sueigomis, nesamdant didelių salių ir brangių orchestrų bei kviečiant iš toli apmokamus kalbėtojus.

Socialio pobūdžio parengimėliai gali duoti netik pasitenkinimo, bet ir didesnę naudą organizacijai. Kur yra Sandaros kuopelė, kad ir neskaitlinga, kiekvienas sandarietis juk turi ir nesandariečių draugų; kiekvienas pasikvieskite savo draugą su šeima pas vieną iš savo tarpo, prie lengvo užkandžio, kas jau netaip daug gali kainuoti, draugiškai leisdami vakarą, prie įvairių žaislų, pasikalbėdami apie abelnus gyvenimo reikalus, lengvai galite prikalbinti prisirašyti prie Sandaros, tuos kurie jusų tarpe randasi kaipo svečiai. Moterys šitam propagandos darbui geriau tinka. Vyrai gi atliks narių prikalbinimo darbą. Tam tikslui tinka "bunco party", jukerio, kašelio, zypkės, bulerio, preferanso ir kitokių žaidimų. Varduvių, gimimų dienos minėjimai, įkurtuvių, pirkimo ar pardavimo namų, automobilių, vaikų mokslo baigimo minėjimai ir tt. Tokiem socialiams susirinkimams yra tukstančiai įvairių priežašičių. Kiekvienoje kolonijoje, kiekvieną sąvaitę galima surasti. Kas kart užkviečiant naujus draugus, pritrauksime juos prie Sandaros ir paliks musų nariais. Laikraštis "Sandara" greitai prasiplatins ir narių skaitlius augs. Tokiais socialiais parengimėliais, susipažinę arčiau su viens kitu, jausimės daug artimesni prie vienas kito. Taip dirbdami mes greičiau pasieksime savo tikslo, praplėsime savo įdėjas lietuvių tarpe.

Tokiuose socialio pobūdžio susirinkimėliuose, savo namuose ar mažose svetainėse, kur tankiai nieko nekainuoja, galima ir jaunimas kviesti, jam prirengti, kad ir viktrolą ar radio, kad pagrotų ir jaunimas kartu su tėvais galėtų pasilinksminti, pasišokti. Jei tik pabandysime šitokią metodą propagandai, pamatysite, kad ir jūsų žmonos ir vakai lauks tokių socialio pobūdžio parengimėlių.

Tiek tuo tarpu apie vajų tenka man pasakyti.

A. B. Strimaitis.

Amerikos Pilietis ir Valdžia

Papročiai.

Kiekvienas iš musų išsidirba papročius, kurie kitų nepaliesti negali, ar padidinant ar sumažinat musų artimųjų gerovę ir gyvenimo malonumą. Jeigu jau kurie tik mums patiems žalingi butų, visvien nebutų teisinga ir gražu įgyti papročius, kurie darytų nemalonumo ar skriaudos musų draugams ir kaimynams. Papročiai, kurie yra nepageidau jami namuose, yra kaip tik tie patys, kurie pažeidžia ir blėdį daro kitiems draugijoj, bizny ar valstybėje.

Švarumas ir Tvarka

Viena iš barbariškų, neapšvietų žmonių žymių yra ta, kad jie nejpratę deramai vandens vartoti. Jie neapsipažinę su muilu ir jų namai yra nešvarūs, jų kai mai yra nepatraukianti; užtai pas juos dažnai siaučia ligų epidemijos. Aukštesnio laipsnio žmonės švariame užsilaikyme randa malonumo, patogumo, ir sveikatos. Juo daugiau žmonės ištekliaus turi, juo daugiau įrankių ir padargo pas juos randasi, — tuo labiau esama reikalo dalykus savoj vietoj laikyti. Juo labiau susikimšę žmonės dideliuose miestuose gyvena, tuo daugiau atsiranda reikalo kiekvienam padėti tvarką ir švarumą užlaikyti namie ir ant gatvės. Vienas nešvariai užlaikomas namas gali visą apielinkę užnuodyti. Betvarkus ir užterštas kiemas žmonis papiktinti gali. Visokios ant gatvės išmatos priduos miestui nesveikos ir nemalonios išvaizdos.

Mandagumas, maneros

Civilizacija, tarp kitų reikšmių, yra sugyvenimo su kitais — dailė. Šiurkštus nuo mandagumo atsitolinusieji apsiėjimai, kalba ir papročiai gali mažiau blėdės daryti miškuose, kur žmonės retai tesusitinka, bet jie virsta nepakenčiamais, kaip žmonės buriais susitikti pradeda.

Yra faktas, kad kiekvienas mėgsta, kad jam butų rodoma pagarbos; mes greičiau norime but sutiktais mandagiu pasveikinimu, negu rusčiu žvilgsniu ar užsipuolimu. Mes norėtume, kad kaimynai ant mus neužsivarinėtų. Taigi, kad teisybę visiems atiduoti, mes sutinkame kitiems tos pat pagarbos rodyti, kokios mes norėtume, kad mums but rodoma. Tai yra gerų manerų šaknis. Mes greitai pastebime, kad gyventi taip, daug švelniau ir maloniau yra. Mandagumo taisyklės yra ne kas kita, kaip būdai, kokius žmonės išmoko kitiems pagarbos ir rupesnio rodyti, kurių jie patys iš kitų pageidauja, tai yra, aplamai sakant, esama priežastis mandagaus apsiėjimo taisyklė. Tėmijant, mes galėsime atrasti tokių priežaščių. Pav., esama priežasties, kodėl susikimšusiose gatvėse vežimai prasilenkiant turi po dešinei pasukti.

Jeigu kokia nors taisyklė ar paprotys pasirodytų neišreiškia pagarbos ar draugiškumo, butų pateisinimo juos pamesti. Bet mes turime buti tikrais apie savo nuomonės teisingumą, pirm negu išėmimą galėtume padaryti. Nėra draugiška nesekti taip, kaip mūs draugai elgiasi, gero pamato neturint. Gerų manerų taisykles mes užlaikome, kuomet mes gerai nesuprantame tų teisyklių reikalingumo, nes aplamai jos gerokai prisideda prie patogumo ir malonumo visų pirma namie, o vėliau žmonių draugijoje.

Pavyzdžiai.

Iš žilos senovės įsigyveno paprotys jaunimui atiduoti pagarbos senesniems. Taip yra dalinai delto, kad mes turime pamato tikėti, jog senesni asmens turi daugiau išminties ir karakterio, kurie užsitarnauja pagarbos, taip yra iš dalies delto, kad mes patys norėtume nuolankesnio apsėjimo su mumis, kuomet senesnio amžiaus pasiektume. Yra dar ir delto, kad senatvėje dažnai esama nuoširdžios paramos ir pagelbos reikalo. Esama gero ir patiems jaunuoliams rodyti pagarbos žymes už save vyresniems. Tai veda prie kantrybės, mandagumo, susivaldymo disciplinos, kas ir sudaro tikrąjį vyro ar moters būdą.

Barbarybės laikuose buvo rodoma labai maža mandagumo moterims. Vėliau užėjo mandagumo laikai, labiau ištobulintos manieros. Džentelmono žymė virto moteriškėms rodyti pagarbą ir rūpesnį. Paėjo tai dalinai del dėkingumo motinoms, kurioms tikri vyrai pripažįsta meilės ir prisirišimo skolą, kurios jie niekad atmokėti negali.

Pagarba moterims priklauso ir delto, kad jos yra jautresnio pobūdžio ir silpnesnio sudėjimo, lygiai kaip atsargiau ir atsargiau vartojama trapūs ir dalikatni daigtai. Moteriškėms pagarba ne vien tik joms pirmenybę ir malonumą suteikia; ji lygiai tobulina ir vyrus, kurie pilnai pasidžiaugia aukštesniu išsilavinimu tiek, lyg kiek su moteriškėmis apsieinama pagarboj.

(Seka ant 4-to puslapio)

Progress Krautuvė

Siūlo naujausius 1935 m. Mados

PHILCO RADIOS

Labai žemom kainom nuo

$20.00

iki

$295.00

Pasirinkimas apie 50 skirtingų modelių

Kas norite įsigyti sau radio su visais vėliausios mados pagerinimais, užeikite į Progress Krautuvę, pamatykite ir pabandykite naujus Philco radios 1935 m. mados. Tai radios, kurie išpildo pilnai visus reikalavimus. Gražūs, patogūs, priima kaip vietines stotis, taip ir Europos. Prie to, police ir amateur calls, ir kitus short wave broadcastinimus, be static ir traškėjimų.

Kas turite seną radio, Progress Krautuvėje galite jį išmainyti ant naujo Philco. Gausite daug didsenę nuolaidą. Užeikite pasiteirauti.

PROGRESS FURNITURE Co

3222-26 So. Halsted St

Vedėjai: J. Kalėdinskas

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

Gydytojoj Kadinete

Rašo DR. G. I. Bložis Dentistas,
Chicago, Ill.

Onytė sėdi gydytojo laukiamajam kambary ir skubiai varto knygos lakštus, lyg ko tai nepaprasto ieškodama. Tas greitas darbas, tai vis laiko praleidimui. Štai, ir daktaras kviečia Onytę į egzaminacijos kambarį. Pavartęs savo knygutę, daktaras atsigrįžęs į Onytę sako:

— Tai jau ketvirtas kartas po nia pas mane lankais.

— Taip, — atsako Onutė.

Atlikęs eilę egzaminacijų, būtent: kraujo spaudimą, urinalysis ir sunkumo, daktaras pastebėjo, kad ponia Negalienė sveria daugiau, negu turėtų sverti.

— Turbut, perdaug valgote, kitaip sakant, neprisilaikote mano duoto maisto sąrašo.

Onytė atsakė, kad ji labai atsargiai prisilaiko įsakyto maisto.

Daktaras išsitraukė sąrašą, peržvelgė akimis ir atsisukęs į Onytę tarė:

— Negalimas daiktas, ponia valgai daugiau negu jums įsakyta.

— Visai ne, — piktai atsakė Onytė. — Tik tiek, ponas gydytojau, kai kad sueinam kortomis lošti, gaunu skanaus pajo, šaltos košės arba kokių pyragaičių su arbata ar kava, tai ir viskas.

Daktaras nusijuokė ir paklausė Onytės: — Kodėl suminėtų dalykų tamsta nelaikai maistu?

Onytė tik nusišypsojo ir nieko neatsakė į daktaro klausimą.

Dar kartą daktaras akimis Onytę nuo kojų iki galvos pervedęs rimtai tarė:

— Ponia Negalienė, yra jusų didelė dabar užduotis, nes keturių mėnesių kūdikio formuojasi kaulai ir dantų-pieninių dantų karunos. Taigi tame momente labai svarbu yra prižiurėti maistą, kad jis užtektinai turėtų mineralų, ypatingai kalkių ir fosforo (calcium-lime ir phosphorus). Nes kuomet duosi prastą formavimos pradžią, nėra abejonės, kad dantys nespėję išlysti iš po smegenų tuojau išpus. Taipgi, reikia nepamiršti karts nuo karto pasikaitinti ant saulės.

— Taip, ponas daktare, aš kas dien tai darau: visiškai nusirengus atsigulu ant porčių po langais.

— Prie atviro lango? — paklausė daktaras.

— O ne, langas būna uždarytas, bet aš per stiklą gaunu užtektinai saulės, nes langai labai dideli.

Daktaras pastebėjo, kad per stiklą saulės spinduliai neturi vertės, nes stiklas iškošia spindulius. Negalint gauti saulės spindulių, reikia vartoti cod liver oil.

Ponia Negalienė kantriai klausė.

— Kas link valgio, tat aš ponas gydytojau, labai atsargi: pasirenku sulyg tamstos nurodymo, kartais net mano vyras iš to juokus krečia.

— Ar nežinai lietuviško priežodžio — atsakė daktaras: "Kas rėk, tegu rėk, o mudu, boga, važiuokim. Tat ir čia: vyras tegul juokiasi, o jūs darykite ką gydytojas sako. Beje, ar buvai pas dantų gydytoją?

Onytė pasisakė, kad jau seniai jai baigė dantis taisyti. Vienok, sako, dar nueisiu, kad pažiurėtų: kartą į mėnesį dėl atsargumo.

Daktaras pagyrė Onytės atsargumą ir Onytė išsiskubino.

Žinios Iš Montreal Canada

Montreal, graži lietuvių kolonija, tik mažai težinoma. Čionais lietuvių gyvena apie 5000, turi lietuviškas mokyklas su 4 mokytojais. Visi vartoja tris kalbas: anglų, prancūzų ir lietuvių. Bendrai lietuviška dvasia labai gera.. Turi nemažai ir organizacijų. R. K. Bažnyčia gerame stovyje. D. L. K. Vytauto pašalpinis kliubas, Sūnų ir Dukterų pašalpinė D-ja, du chorai, Šv. Kazimiero pašalp. draugija, Moterų Draugija, Literaturos draugija ir tt. Biznierių tai nedaug, vos keletas. Taipgi yra apie 40 namų savininkų, kurių vertė, sudėjus į krūvą, siektų apie pusę miliono dolerių. Bet čia truksta profesionalų: daktarų, advokatų ir taip toliau. Taigi minėtų sričių profesionalam butų gera dirva. O taipgi yra reikalingas ir Lietuvos Konsulatas, nes lietuviai turi daug visokių reikalų, del kurių turi kreiptis tai į New Yorką, tai į Londoną ir todėl Lietuvos valdžia turėtų atsiųsti konsulą į Montreal, Kanada, kuris aptarnautų visai Kanadai, nes visoj Kanadoj lietuvių randasi apie apie 20,000. —Pakeleivis.

Parapijonų vargai.

Dabartiniu laiku Montreale svarbiausias susidomėjimas, tai L. Šv. Kazimiero parapijonų peštynėmis. Visi apie tai kalba, visi galvoja, kas atsitiks su mūsų parapija, nes dabar veikia net du parapijos komitetai. Vienas komitetas, kuris seniai sutvertas, su kun. J. Bubinu priešakyje. Šis komitetas laikosi tos tvarkos, kurią nustato vyskupas ir Quebeck provincijos bažnyčių teisyklės.

Kitas komitetas susitvėrė keli mėnesiai atgal, kuris nori, kad parapijos įeigas — pinigus ir išlaidas kontroliuotų tam tikras komitetas, parapijonų išrinktas. Del šios priežasties ir įvyko skilimas. Dabar tas komitetas yra nusistatęs nenusileisti — kovoti iki laimėjimo. O taipgi ir senas komitetas nenori pasiduoti ir čia vieni kitus vadina visokiais vardais.

Musų komunistai, pamatę, kad čia gal galės pasinaudoti šio suskilimo proga, pradėjo aktyviai maišytis tame komitete ir parapijonų tarpe. Nekurie duoda net savus parašus vienai ar kitai pusei. Jau vienas kitas davė savo parašą ir klebonui, buk tai užsistoją už kleboną. O kiti tai palaiko, taip vadinamą, sukilėlių pusę, ir jau vienas toks nemalonus įvykis buvo, kad parapijonai sudarė muštynes bažnytinėj salėj. Dabar abi pusės turi atsakyti teisme — ir kas iš to išeis, tai sunku dabar tą išaiškinti.

Naujas komitetas reikalauna, kad klebonas duotų smulkią finansinę atskaitą ir, jei kun. su tuom nesutiks, tai jie reikalausią pas vyskupą, kad kun. Bubinas būtų prašalintas iš Montreal Lietuvių parapijos. Šie komiteto reikalavimai gal ir teisingi, bet į tą parapijonų kovą neturėtų kištis neparapijonai, butent, komunistai, nes čia eina kova ne už ar prieš tikėjimą, bet tik už vidujinę sątvarką.

Žiurint iš šalies ir bešaliai, tai išrodo, kad jei abi pusės norėtų, yra galimybės susitaikinti ir vėl išvien darbuotis. Pradėti derybas turėtų pats klebonas, parodydamas savo nuolaidumą ir, man rodosi, kad, jei nesikištų zakristijonas, kurio nei viena, nei kita pusė neapkenčia, but galima šį tą pasiekti. O gal butų gerai, kad klebonas vaduotusi savu protu, nes klausant pašalinių asmenų, gali suardyti viską.

Klebonas, kun. Bubinas, yra tinkamas Montrealo lietuviams, jis jaunas, kalba visas čia reikalingas kalbas. O taipgi turi įtakos anglų ir prancūzų tarpe.

Aš iš savo pusės palinkėičau, kad kuogreičiausiai įvyktų susitaikymas, nes tokia kova neina ant naudos nei vienai, nei kitai pusei, o atvirkščiai — svetimtaučių spauda tik turi progos lietuvius pažeminti.

—Bešalis Parapijonas.

MASS. SANDARIEČIŲ DOMEI

ALT. Sandaros I-mas apskritys rengia Sandaros 20 metų jubilėjinį vajaus pikniką, rugs.-Sept. 16 dieną, 1934 m., Ramuvos Parke, Montello, Mass.

Kas buvo Ramuvos Parke, tai žino jojo gražumą, o kurie dar nebuvo, tai turės progos pasigėrėti jojo puikumu ir ruimingumu.

Šis piknikas bus labai nepaprastas tuomi, kad apart puikios orchestros šokiams, bus didelis programas: dainų, muzikos ir kitokių žaislų. O labiausiai bus įdomu pamatyti lietuvių jaunuolių 2 basebolo jauktus lošiant "Baseball", tai yra, Jono Dixono jauktas iš Norwood, Mass. loš su Montello Vyčių jauktų. Kas tik gyvas, visi rengkitės ir važiuokite į Montello, Mass. J. M. Pečiulis.

HAMTRAMCK, MICH.

Iš politikos lauko.

Nors musų kolonijoj gyvena pusėtinas skaitlius lietuvių ir laikraščių turime visokių pakreipų, bet mažai kas jais interesuojasi ir todėl retai kada pasirodo žinučių iš musų kolonijos, nors tai butų labai geras dalykas, laiks nuo laiko šį bei tą parašyti apie musų gyvenimą bei darbuotę.

Kaip visur, taip ir pas mus atsiranda gabesnių lietuvių, kurie pradeda interesuotis politika. Pastaruoju laiku turime porą lietuvių, kurie kandidatuoja į valstijos reprezentantus, tai yra Motiejus Batulevičius ir Juozas Kazaekvičius. Taigi prašau visų lietuvių piliečių paremti juos savo balsais Rugsėjo-Sept. 11-tą dieną. Visi balsuokime už savo tautiečius: M. Batulevičių ir J. Kazakevičių.

Taipgi turime vieną ukrainietį, Dr. Ambrose T. Kibzey, artimą lietuvių draugą, kuris yra daug gero padaręs del musų lietuvių laike ligos. Dr. Kibzey eina ant staito senatoriaus iš trečio distrikto, kuris užima visą Hamtramck miestą ir Detroito 3-čią, 5-tą ir 7-tą wardus. Dr. Kibzey eina ant demokratų tikieto.

Primery rinkimai bus Rugs.-Sept. 11-tą dieną. Kurie lietuviai gyvena Hamtramck ir virš minėtuose warduose Detroite, malonėkite paremti musų tautiečius ir Dr. Kibzey toj dienoj.

Hamtramcko Pilietis.

CLEVELAND, OHIO

TRUMPOS ŽINIOS

Einu pro vieno lietuvio namą, žiuriu, kad juodveidis sėdi ant jų porčių ir ką tokio diskusuoja su kitu pažįstamu. Manau sau, kas čia dabar per pasikalbėjimai su judukais. O gi paaiškėjo, kad tai bus koks tai susirinkimas, kokiam ten protestui išnešti.

Tai jau kaip ten nebutų, bet mano nuomone, lietuvių namai neturėtų buti vieta juodukams mitingus laikyti ir jaunas mergaites vesti į draugiškumą su juodveidžiais.

Rugpiučio 20 d. Clevelande įvyko ALRK. Federacijos seimas ir tąja proga visi svečiai aplankė L. K. Daržėlį, kuris randasi miesto parke ir seimo vardu buvo padėtas gėlių vainikas ant Dr. J. Basanavičiaus busto.

Nors musų komunistai ir nepripažįsta jokių tautos didvyrių ir pajuokia tautiškas iškilmes, bet vienok jie tų progų nepraleidžia neatėję pažiurėti, kad ir pasityčiodami.

Trumpoje ateityje Jonas Jarus ir Karolis Požėla, ristikas, pradės rengti ristynes miesto auditorijoj. Tai pirmutiniai lietuviai pradedanti tokį biznį šiame mieste. Tėmykite skelbimus.

Clevelando Lietuvių Vidurinės Srovės komitetas sako, kad jie dės visas pastangas, kad seimą, kuris įvyks Clevelande, 14 d. spalio, ir kuriam dalyvaus visos Amerikos lietuvių tautininkų ir sandariečių veikėjai, padarius pasekmingu. Tėmykit visus skelbimus.

The Women City Club of Cleveland pradėjo kelti gana svarbų klausimą, kaslink tų institucijų, kuriose randasi užlaikomi nepilnapročiai vyrai ir moterys. Kadangi miesto ligoninės ir kitos įstaigos yra perpildytos, tai daugelis tokių žmonių yra perduota į privatiškas vietas. Bet tame yra daug politikavimo. Yra prirodyta, kad už tokius išduotus ligonius miestas moka daugiau kaip po keliolika šimtų į metus, kuomet miesto ligoninėse galima užlaikyti už mažiau kai pusę tos sumos. Tai ar čia jau ne vagystė? O piliečiai tuos pinigus taksais turi sumokėti.

Vagiliai įsigriovė į Union Trust Bldg., išlaužė "saifą" ir pasiėmę 700.00 dol. pabėgo. Kadangi Union Trust Co. jau yra subankrutavusi ir depozitoriam negali nieko mokėti, tai visi mano, kad ten jau pinigų visai nėra. Bet pasirodo, kad pinigų ten nėra tik tiem žmonėm, kurie juos ten sudėjo, bet jų yra vagiliams. —Jonas Jarus.

IR ČEKAI VALOSI NUO NACIŲ.

Čekų spauda praneša, kad vietos valdžios organams pavyko susekti slaptą nacių bombininkų organizaciją, kurios tikslas buvo ruošta teroristinius veiksmus prieš čekų įstaigas. Buvo padaryta visa eilė kratų. Tuo pačiu metu suimta devyni asmens, kurie daugiausiai priklausė vokiečių studentų heimatfrontui. Šio fronto vadas buvo Konrad Helein.

Per kratas pas uždarytuosius nacionalsocialistų partijos narius rasta daug medžiagos apie minėtos organizacijos slaptąją, priešvalstybinę veiklą. Krečiant buvusį hakenkreucininką Krabetz, rasta bombų ir sprogstamosios medžiagos.

Per tardymą paaiškėjo, kad Krabetz pats gamindavo bombas. Tai buvo tos pačios rūšies bombos, kaip ir Austrijos sprogdinimuose naudojamos. Pas gausius suimtuosius rasta medžiagos, kuri aiškiai rodo jų glaudžius ryšius su hakenkreuco centraline ir nacių žinių biuru Drezdene. Taip pat surasta šnipavimo ir teroristinių veiksmų pasiruošimai prieš čekų valdžios organus.

Darant smulkias kratas, susekta didesni kiekiai chemiškos medžiagos, iš kurios galima pagaminti nuodų dideliam žmonių skaičiui nužudyti.

Už Mažiau Negu 14c Į Dieną

Jus galit įsigyti šį
1934 KELVINATOR

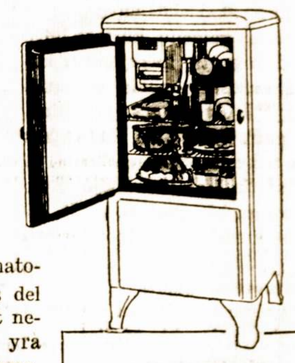

● Šis Modelis V Kelvinatoriaus specialiai padirbtas del šeimos kuklių įeigų. Bet nereikia suprasti, kad čia yra mažas refrigeratorius. Pamatinė sudėtis, konstrukcija ir kokybė yra lygi su daug brangesnių modelių.

Šis Kelvinatorius perdaug žemai įkainuotas. Jus galite įsigyti už mažiau negu 14 centų į dieną, ant musų prieinamo išmokėjimo plano.

Klausk apie lengvą išmokėjimo planą. Mažai įmokant, likusius išmokėsite su mėnesinėmis elektros bilomis. Padengimui nuošimčio ir kitų lėšų, kaina kiek aukštesnė ant išmokėjimų.

Ypatybės
Naujo Modelio V
KELVINATOR

Įtalpa 4.22 kubinės pėdos. Lentynų plotas—8.35 ketvirtainių pėdų. Sušaldo 3.4 svarus ledaus vienu kartu. Turi daug naujų Kelvinator ypatybių, kurias galima rasti tik aukštos kainos modeliuose ... kitų išdirbysčių. ...

COMMONWEALTH EDISON
ELECTRIC SHOPS
Downtown — 72 W. Adams St.—132 So. Dearborn St.
Telephone RANdolph 1200, Local 1219

4562 Broadway	4231 W. Madison St.	852 W. 63rd St.
2618 Milwaukee Ave.	4834 So. Ashland Ave.	2950 E. 92nd St.
4833 Irving Park Blvd.	3460 So. State St.	11116 So. Michigan Ave.

Ant visų pirkinių ant išmokėjimų pridedama maža pristatymo moketis
DUODAME FEDERALIUS KUPONUS

$1.00 - Sandaros Jubilėjinė Dovana - $1.00

Užsirašančiam laikrašti "Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTĖS. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. " Sandaros" kaina $2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikrašti "Sandarą" čieliems metams. Šis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metais.

Vardas-pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas, valstija .....

SANDARA — 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Mass. Valstijos Sandariečių Vajaus

PIKNIKAS

Sandaros 20 Metų
Jubilėjaus Paminėjimui

Rugsėjo-Sept. 16 dieną 1934 m.

Ramuvos Parke

Montello, Mass.

GERBIAMIEJI:-

Kas buvo RAMUVOS PARKE, tai žino jojo gražumą, o kurie dar nebuvo, tai turės progos pasigėrėti jojo puikumu ir ruimingumu.

Šis PIKNIKAS bus labai nepaprastas tuomi, kad apart puikios orchestros šokiams, bus didelis programas dainų, muzikos ir kitokių žaislų, o labiausiai bus įdomu pamatyti lietuvių jaunuolių 2 Baseball jauktus lošiant baseballą, tai yra: JONO DIXONO jauktas iš Norwood, Mass. loš su Montello VYČIŲ jauktu. Kas tik gyvas — visi rengkitės ir važiuokite į Montello, Mass.

Chicagoje

ŠAUNIOS STASIO ŠIMUČIO IŠLEISTUVĖS

Pereitam šeštadieny, p. Yuškos salėj įvyko p. St. Šimučio išleistuvės, kuriose dalyvavo nemažas burelis svečių, jojo naujų draugų, chicagiečių. Vakarėlis buvo puikus visais žvilgsniais. Pradžioje, per kurį laiką, buvo šokiai, vėliaus vakarienė ir vėl šokiai ir dainos.

Laike vakarienės buvo pasakyta keletas kalbelių, kuriose buvo išreikšta gražių linkėjimų ir kuriuos pareiškė: ponia Firantienė, p. J. J. Bagdonas, p. M. Bieksha, p. F. Bulaw, Dr. Rakauskas ir jojo brolis, "Draugo" red. p. L. Šimutis. Taipgi kalbėjo ir šio vakaro garbės svečias, p. St. Šimutis, kuris savo kalboje pareiškė dėkingumą už surengtas išleistuves ir pasižadėjo palaikyti artimus ryšius su savo naujais draugais chicagiečiais, gyvendamas Kanadoje.

Vakaro vedėju buvo ponas N. Radys, kuris drauge su juom vyksta Kanadon ir ten mano praleisti apie savaitę laiko.

Ponas Šimutis yra malonaus būdo ir inteligentiškas vyrukas ir, nors trumpai viešėjo Chicagoj, bet suspėjo pasidaryti nemažą burelį draugų, kurie ir susirinko su juom atsisveikinti ir palinkėti ten jam geros kloties darbuotis lietuviškoje tautiškoje dirvoje. —Draugas.

ATYDAI VISŲ SLA KUOPŲ CHICAGOJ IR APIELINKĖJ

Svarbus kuopų organizatorių ir valdybų susirinkimas trečiadieny, Rugs.-Sept. 12 dieną Sandaros svetainėj.

Pereitam trečiadieny, rugp. 29 dieną SLA. 6-to apskričio valdyba turėjo nepaprastą susirinkimą Sandaros svetainėj. Dalyvavo visi nariai, net ir iš Indiana Harbor.

Buvo nutarta pradėti rudeninį darbą paskelbimu narių prirašinėjimo vajaus ir taipgi sudaryti planą kaip geriausiai įtraukti ir palaikyti jaunimą SLA.

Patarimu apskr. organizatoriaus M. Vaidylos, tapo nutarta sušaukti visų Chicagos SLA. kuopų organizatorių ir valdybų narių susirinkimą, kuriame bus patiektas platesnis planas. Šią konferenciją sukviesti pavesta apskr. sekretoriui p. J. Čiliauskui. Ji įvyks trečiadieny, sekančio rugsėjo-Sept. mm, 12 dieną, Sandaros svetainėj. —R.

ŠAUNIOS VESTUVĖS

Povilas Gričius, gerai žinomas ciceriečiams, o taipgi gerai žinomas ir chicagiečiams, rugp. 19 dieną įvyko jo vestuvės su p-le Julija Gudaitis, chicagietė. Vestuvės įvyko Ciceroj pas jo švogerį Mr. Marshy. Svečių buvo apie pusė šimto. Laike pokilio buvo pasakyta gražių linkėjimų jaunavedžiams. Kalbėjo J. J. Bagdonas, p-lė Gričius, jaunavedžio sesutė, fotografas P. Pučkorius, N. Radys, buvęs L. seimo narys, ir kiti. Visi linkėjo daug visokių laimių. Laike pokilio, taipgi fotografas Pučkorius, visus prie stalo, nufotografavo. Vėliaus tęsėsi šokiai, muzika ir linksmi pasikalbėjimai.

P-nas N. Radys su savo lamozinu jaunavedžius nuvežė į bažnyčią ir pas fotog. Pučkorių. Linkėtina gerb. jaunavedžiams ilgiausių metų ir malonaus sugyvenimo.

Po vestuvių pp. Gričiai apsigyveno Ciceroj, 1231 So. 50th Ave. Abu jie yra gimę Chicagoj, gražiai kalba lietuviškai ir yra geri lietuviai patriotai. Svetys

RADIO

Malonu klausytis lietuviškų dainelių, kaip kad girdėjau praeitą nedėlią iš stoties WGES., kurias pateikė Progress Furniture krautuvės Vyrų duetas. Šių vyrų dainavimas ir jų sutartini ir malonūs balsai man labai patiko.

Programo vedėjas padainavo labai gražiai Sarpaliaus kompoziciją, o adv. K. Gugis pateikė daug įdomių žinių apie Spulkas. Buvo ir įdomių žinių apie biznį ir šiaip svarbių pranešimų

—Klausytojas.

PAKVIETIMAS

Širdingai kviečiame visuomenę į Labdarių išvažiavimą, į nuo savą ūkį, kuris įvyks nedėlioj, rugs.-Sept. 9 d., 1934 m. Išvažiuodami pasiimkit ir maišus, nes šįmet yra daug riešutų — pasiriešutausite ir paremsite labdarių gerą darbą.

KELRODIS: Iš Bridgeporto reikia važiuoti Archer Ave. iki Summit ir ten pasisukti po dešinei į pakalnę; pervažiavus tiltus, pasukt į kairę, į buvusi No. 4 kelią ir tuomet važiuoti iki Lemont ir kol rasit iškabas, kurios radys kur važiuot. —D.

LIETUVOS ŠAULIAI

Lietuvos šaulių organizacija yra antroji Lietuvos kariuomenė, kurion savo noru stoja įvairių pažiurų, įsitikinimų ir tikėjimų Lietuvos piliečiai. Prie šios sąjungos priklauso net ir žydų., Visi nuoširdžiai dirba didį tautiškai kulturinį darbą ir kartu iš anksto rengiasi su ginklu Tėvynę ginti. Lietuvos šauliai karo nenori, bet jo ir nebijo. Daugumas jų dar nedalyvavo kare, bet mielai stengiasi susipažinti su kariavimo dalykais. Populiarus šaulių organas "Trimitas" patarė šaulių knygynams įsigyti ir šauliams skaityti P. ir K. Jurgėlų išverstą W. T. Scanlon'o karo apysaką "Dieve, Pasigailėk Musų". Tas laikraštis šiaip apibudina minėtą knygą:

"Didysis karas iš pamatų buvo sukrėtęs Europą ir visą pasaulį. Kovos vyko ne vien Europos žemyne, bet visuose vandenynuose ir daugumoje kitų žemynų, kur yra kovojusių šaulių kolonijos. Karas ir jo vaisiai pagimdė gausingą literaturą, kurios bene žymiausia dalis yra grožinė. Čia minima apysaka vaizduoja amerikiečių armijos dalyvavimą kare. Ji vaizduoja tą laiko tarpą, kai 1918 m. Jungtinės Amerikos Valstybės pagaliau įsitraukė į karą, stojo Santarvės pusėn ir metė prieš vokiečius milžiniškas jėgas. Vokiečiai pradėjo trauktis ir greit po to kapituliavo.

Minimos čia knygos autorius, karo dalyvis, Amerikos kariuomenės puskarininkis, paprastai, bet vaizdingai ir įtikinančiai vaizduoja karą. Visi veikiantieji asmenys — pilki didvyriai kovotojai, tačiau vilioja savo realybe, gyvenimišku paprastumu. Nuo pirmo ligi paskutinio puslapio apysakoje aprašomos kovos. Tatai ne vien žanro savotiškumu vilioja skaitytojo smalsumą, bet domina jį dėl įdomios kovotojų psichologijos ir iš dalies kaip medžiaga musų dabarties karo sąlygoms tirti.

Apysaka parašyta optimistiškai, ji kelia skaitytojuose ryžtumo ir tėvynės meilės jausmą. Apysaka įdomi. Šaulių bibliotekoms tinka. Vertimas stropus ir sklandus".

Tad Lietuvos spauda aukštai įvertina šią knygą ir patį vertimą. Ir kiekvienam Amerikos lietuviui labai naudinga pasiskaityti ši 400 puslapių knyga, kurios kalba lengva, graži, sklandi, suprantama. Ir čia gimusiam jaunimui ji patartina skaityti, kad ir kalbos pasimokymo atžvilgiu. Ši knyga gaunama lietuvių redakcijose. —X.

BARTŲ DAR TURĮS VYKTI ROMON

Paryžius. — Senato užsienių komisijos pirmininkas Beranzer paskelbė straipsnį, kuriame rašo, kad Prancūzija turėtų būti slavų ir lotynų tautų tarpininkė. Jo nuomone, Viennos įvykiai dar nebaigti. Prancūzų diplomatams reiktų stengtis suartinti Romą su Belgradu šiąją istorišką valandą. Reiktų bendrai susivienijus pasipriešinti pangermanizmui Vidurinėje Europoje pusiau svyrai nustatyti.

Straipsnio autoriaus nuomone, pasaulinei taikai išlaikyti reiktų pasiūlyti Bartų dar vykti į Romą ir baigti drąsiai pradėtą darbą Varšuvoje, Prahoje, Bukarešte ir Belgrade.

LAIDONERIS ABEJOJA DEL RYTŲ PAKTO.

Talinas. Lenkų radio praneša, kad estų užsienių reikalų ministeris Seljama Bekui pagerbti su rengė pietus. Seljama pasakė kalbą, pabrėždamas, kad tarp Estijos ir Lenkijos visada buvę geri santykiai. Estija ir Lenkija varančios taikią politiką, kurios vaisiai yra daugelis sutarčių. Atsakydamas Bekas pareiškė, kad Estija ir Lenkija bendromis pastangomis ieškančios sėkmingų priemonių taikai konsoliduoti toje Europos dalyje.

"Kurjer Porany" paskelbė savo atstovo pasikalbėjimą su generolu Laidonerių, kuris pareiškęs reikalą bendradarbiauti Lenkijai ir Estijai visose srityse. Kadangi rytų paktas sutinkas kliūčių, tai Laidoneris pareiškęs abejojimo del to pakto įvykdymo.

—Liepos 23 dieną Mažeikių apsk., Medembrodės dvare širdies liga mirė Lietuvos prekybos ir pramonės pirmininkas, daug kartų buvęs finansų ministeriu, inž. Jonas Dobkevičius. Jis daug padėjo pastangų ugdant Lietuvos prekybą ir pramonę. Jam mirus, Lietuva nustojo žymaus ekonomisto.

Bukime Rimtais

Laike amerikiečių lietuvių spaudoj pakilusios viesulos, aš patariu Sandariečiams rimtai užsilaikyti, bet labai atydžiai tė myti šitą politinę marmalienę. Matomai, šitas viskas yra daroma ne dėlei pakėlimo lietuvių kulturiškai; nė tautinio vieningumo, o nė išlaikymui Tėvynės nepriklausomybės; bet vien tik tai srovinio intereso dėlei, kas, tikiu, trumpoje atetyje paaiškės.

Mes gana gerai atsimename, kai po 1926 m. perversmo Lietuvoje, kipšas tiek daug privirė košės, kuri iki šiai dienai dar neiškabyta, o vis tai Sandaros adresu. Tas kipšas ir dabar dar už sąsparos stovėdamas kvatojasi, kaip lietuviai tautiečiai persiskyrę į dvi grupes, tarpe savęs kivirčijasi delei aukštesnio laipsnio tautiškume. Ištikro yra juokinga, bet tas juokingumas labai brangiai tautiečiams kainuoja... Manau, jeigu atydžiai pažvelgtų į tą praeities paveikslą, tai ir patys tautininkai susigėstų, gardžiai nusišypsotų, ranka numotų ir butų užbaigtas darbas broliško kivirčo. Bet var gas, kaip apsilenkt su taip sau mylinčiu aš! Čionai yra perpilnai svarbių ir naudingų darbų vietoj tautininkams neigt tautiečius. Šito aklo politikavimo vaisius jau šiais metais pradėjo prinokt... Kaip skanus jis?..

Dabartinis bruzdėjimas, kuriame ima dalyvumą nuo kunigaikščio titulo ir net iki piemenio vardo, atrodo, kad bus nedaugiau, kai kad srovinės politikos darbas. Tačiau, mes privalome taip manyt ir ramiai užsilaikyti, pakol gausime nuo musų brolių vienminčių iš Lietuvos patikrinimą, ypatingai kaslink kompetentiškumo straipsnių:— Kun. Jono W. Liuto, "Laikas Iš Esmės Pasisakyti", "V." 58 num. š. m. ir Kunigaikštytės S., "Štai Kur Slepiasi Kan. Kemėšio Misijos Paslaptys" "V." 55 num. š. m.

Aukščiau minėtų straipsnių paleisti gandai, reikalauja, ir labai greito, patvirtinimo iš Lietuvos rimtesniųjų vyrų.

J. Smailis.

AMERIKOS PILIETIS IR VALDŽIA

Tąsa nuo 2-ro puslapio)

Stropumas.

Kiekvienas šalies valdžia pana ši jos šalies gyventojams. Ji var giai gali buti geresnė, negu žmonės. Šių dienų vaikai greitai virs piliečiais. Kiekvienas stropus asmuo tuomet padės valstybei tvirtėti, lygiai kaip tinkamas akmuo sienoje. Kiekvienas nepastovus ir apsileidęs asmuo, lyginai kaip šiukšlės silpnina draugiją ir valstybę. Stropumas yra pasisekimo išlyga kokiame nors užsiėmime. Taigi, stropumas, nėra pavienio asmens reikalas, ar tai butų sutarties išlaikymas ar reikalų į pažymėtą laiką atlikimas, ar reguliariškumas paprociuose.

Garbė.

Leiskime, kad draugijos narys, jeigu jo kiti netėmija ar jo pasielgimas nebus susektu, būtų palinkęs įstatymams prasižengti; leiskime, kad asmuo būtų palinkęs apgavystei, jeigu jis tai galėtų papildyti be bausmės baimės; arba jeigu asmuo savo draugams favorizuotų su aiškia kitiems nuoskauda — tokiuose atvėjuose mes sakome, kad toks asmuo neturi savyje sąžiningos garbės jausmo. Kitais žodžiais sakant, mes negalime tokiais asmenimis pasiremti ar jiems patikėti. Vienok yra asmenų, kurie visiems vienodai saikuoja, savo asmens išrokavimo ar patogumo nežiurint. Jie ir draugams ir priešams teisybę daro, nors už tai, nė pagyrimo, nė matomos sau naudos negautų. Tokius pasielgimus vadiname garbingais. Jeigu tokių asmenų nesirastų valstybėje ir miestuose, respublika negalėtų išsilaikyti.

Teisingumas.

Pasakojama, kad senovės persai, bemiklindami savo vaikus vartoti saidoką, ir arklį, lavindavo juos teisybę sakyti. Jų sūnai rytus užkariavo, Melagystė yra bailumo žymė, rodanti, kad melagių tėvai buvo jos baudžiauninkais ir vergais. Teisingumas rodo didybės ir drąsos kraują.

Susivaldymas

Pasakose kalbama apie sutvėrimą, vadinamą centauru. Aukštutinė jo kūno dalis buvo žmogaus, o žemutinė gyvulio. Kiekvienas žmogus gali būti panašus centaurui. Vadiname žmogų gyvulišku, kuomet jame gyvulio prigimtis apsireiškia tvirtesne už žmogaus. Vadiname jį žmogum, kuomet jis savyje gyvulį pažaboja. Gyvulys žmogaus nusikrato taip dažnai, kaip žmogus parodo godumą, pešas ir griebia didesnę dalį, negu jam priklauso. Žmogus valdo gyvulį, kuomet jis griežtai atsisako pildyti geidulius ir savo apetitą prideramose ribose laiko. Tų dalykų niekas neįstengs žmogaus išmokyti, bet kiekvienas patsai turi išmokti. Gražaus, pavyzdingo ir tyro gyvenimo būdo kiekvienas save turi išsimokinti. Tai gero ir pavyzdingo piliečio ypatybės. Kurie susivaldymo ypatybės ir moralės pajėgos savyje neturi, virsta beverčiai ir pavojingais žmonių draugijos nariais, ir tokie kiekvienoj valstybėj pripildo kalėjimus ir beprotnamius. F. L. I. S.

LIUDNOJE VALANDOJE PAŠAUKITE

PULLMAN 4151 — 10734 So. Michigan Ave.

REPUBLIC 3100 — 2506 West 63rd St.

J. J. Bagdonas

KUR TAUPUMAS REIKALINGAS, MES PALAIDOJAM

už $95.

ŠILDOMI PEČIAI

Geriausių Išdirbysčių

Parsiduoda Sumažintom KAINON

PEOPLES

KRAUTUVĖSE

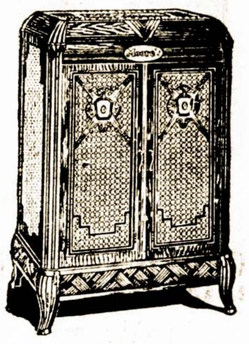

Čia rasite didžiausį pasirinkimą visokių pečių, visų populiariškiausių išdirbysčių del vartojimo visokio kūro.

ALCAZAR, CROWN, MOORE, QUAKER, MONOGRAM, ECONOMY, ORBON, DETROIT STAR ir kitų.

Kurie visi apkainuoti ko mažiausiomis kainomis.

Šildomi Pečiai nuo **$12.50** ir aukščiau

Virtuvių Gesiniai Pečiai nuo **$27.75** ir aukščiau

Kombinacijos Pečiai nuo **$49.50** ir aukščiau

Parduodame ant lengvų Išmokėjimų

Gera nuolaida už senus pečius.

PEOPLES FURNITURE MANUFACTURING COMPANY

Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
Hemlock 8400

4179-83 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Lafayette 3171
CHICAGO, ILL.

PAŽANGA

Laisvos Minties, Mokslo ir Kritikos Mėnesinis Žurnalas

Kaina $1.00 metams
Pusei metų 65 centai
Vienas No. 10 centų

PAŽANGA

3352S. Halsted St. Chicago, Ill.

KNITTING SHOP

Neria plonus ir storus vilnonius svederius del vyrų, moterų, merginų ir vaikų.

Neriam vilnones pančiakas del moterų ir vyrų. Taisom senus svederius.

504 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Phone Victory 3486

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hartmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.
Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

GRABORIAI

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 So. Lituanica Ave.
Buv. Auburn Ave., Chicago.

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH

Lietuvis Advokatas

4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE

ADVOKATAI

134 No. La Salle St., Suite 1308.
Chicago, Illinois.

Vakarais tik Subatomis

3252 So. Halsted Street

Tel. Calumet 6945.

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai)

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010

Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514

Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.

DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

Phone 7042

DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Dieną ir naktį Telefonas:
Boulevard 5914.

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30
Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną
Ofisas ir Rezidencija
3335 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

A. K. Rutkauskas, M. D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Dr. Karl Nurkat
Gydomos Akių Ligos.
Akiniai pritaikomi atsakančiai.
Valandos nuo 7 iki 8 vakare,
Išskiriant Antradienį ir Sekmadienį.
2201 W. 22nd St.---Cermak Rd.
Telefonas Canal 6122.

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. Victory 2343

Dr. Bertash
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30 - 8:30
Nedėldieniais pagal sutartį.

Tel. REPUBLIC 0098

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diena ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3008 West 59th Street